

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

до законопроекту згідно зі статтею 27 Бюджетного кодексу України

1. Назва законопроекту

«Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законів України щодо заходів стимулювання економіки України», внесений народними депутатами України Гетманцевим Д. О., Аллахвердієвою І. В., Ніколаєнком А. І. та іншими (реєстр. № 3848 від 15.07.2020) (далі – законопроект).

2. Завдання законопроекту

Відповідно до пояснювальної записки метою законопроекту є: вдосконалення елементів сучасної податкової системи України, яка передбачатиме створення податкових умов для розвитку бізнесу та стимулювання розвитку економіки країни; виведення економіки з тіні – встановлення обґрунтованих ставок податків та спрощення адміністрування задля стимулювання легалізації бізнесу.

Законопроектом пропонується внести зміни до Податкового кодексу України:

в частині податку на додану вартість

розширити перелік випадків, що не є постачанням товарів, зокрема коли сільськогосподарські рослини, насадження, тварини платника податку ліквідуються у зв'язку з їх знищенням або, зруйнуванням, загибеллю, падежем, забоем внаслідок дії обставин непереборної сили;

передбачити особливий порядок визначення бази оподаткування податком на додану вартість для операцій з ліквідації за самостійним рішенням платника податку сільськогосподарських рослин, насаджень або тварин;

визначити можливість зарахування сум від'ємного значення податком на додану вартість у рахунок погашення податкового боргу платника податку з інших загальнодержавних податків, а не інших платежів, що сплачуються до державного бюджету;

тимчасово, з 1 січня 2021 року по 1 січня 2023 року, встановити ставку податку на додану вартість у розмірі 7 % для операцій з постачання на митній території України та/або ввезення на митну територію України машин, обладнання та комплектуючих за відповідними товарними підкатегоріями згідно з УКТ ЗЕД;

в частині акцизного податку

доповнити перелік товарів, які не підлягають маркуванню марками акцизного податку, звичайними (неігристими) винами, сушлом виноградним, збродженими напоями міцністю 15 відс. об'ємних одиниць етилового спирту, у яких етиловий спирт, що міститься у готовому продукті, має повністю ферментне (ендогенне) походження, а також тестовими зразками алкогольних

напоїв, ввезених на територію України суб'єктами господарювання, які мають ліцензії на право оптової торгівлі, але не більше 3 шт кожного виробу;

встановити до 31 грудня 2021 року ставку акцизного податку 0 грн за 1 літр пива із солоду (солодове) виробникам пива (код згідно з УКТ ЗЕД 2203 00) з обсягом виробництва до 2 000 000 літрів на рік;

в частині спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності

надати право фізичним особам – підприємцям, які обирають четверту групу платників єдиного податку, використовувати працю найманих осіб у випадках, визначених Законом України від 19 червня 2003 року № 973-IV «Про фермерське господарство»;

в частині плати за землю

тимчасово, на період дії обмежувальних карантинних заходів та протягом трьох місяців після їх завершення, не нараховувати та не сплачувати плату за землю (земельний податок, орендну плату за земельні ділянки державної та комунальної власності та за земельні ділянки оздоровчого призначення);

тимчасово, на період дії обмежувальних карантинних заходів та протягом трьох місяців після їх завершення, виключити об'єкти нежитлової нерухомості, які перебувають у власності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, приватній власності (в тому числі ті, які передані в оренду), та які використовуються для надання послуг з тимчасового розміщення (проживання), харчування, екскурсійних та інших туристичних послуг, послуг санаторно-курортного лікування та/або оздоровчо-рекреаційних послуг, з об'єктів оподаткування податком на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.

Законопроектом пропонується також внести зміни до Закону № 481:

доповнити перелік документів, необхідних для отримання ліцензій на пальне, декларацією відповідності матеріально-технічної бази вимогам законодавства з питань охорони праці, яка може подаватись замість дозволу на виконання робіт підвищеної небезпеки та експлуатацію (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки;

виокремити в окремий пункт положення Закону № 481 щодо порядку маркування пива, а також сидру і перрі (без додавання спирту), які реалізуються в Україні;

вилучити норму щодо зазначення на видимій стороні етикетки при маркуванні алкогольних напоїв номеру ліцензії на виробництво;

надати суб'єктам господарювання, які отримали ліцензію на оптову торгівлю алкогольними напоями, право продавати сидр та перрі (без додання спирту) без отримання окремої ліцензії на право роздрібною торгівлі цими алкогольними напоями.

3. Оцінка впливу на показники бюджетів

Реалізація положень законопроекту матиме негативний вплив на дохідну частину державного бюджету.

4. Вартісна величина впливу на показники бюджетів

За даними Державної митної служби України, сума податку на додану вартість, сплачена платниками податку при ввезенні на митну територію України товарів за запропонованими у законопроекті кодами УКТ ЗЕД, у 2019 році становить 11,7 млрд гривень.

За умови збереження обсягів ввезення на митну територію України таких товарів, недонадходження податку на додану вартість від запровадження норм законопроекту складатимуть 7,6 млрд гривень.

5. Пропозиції щодо можливостей фінансового забезпечення у відповідному бюджетному періоді законопроекту у разі його прийняття

Пропозиції щодо додаткового фінансового забезпечення відсутні.

6. Пропозиції щодо відповідності законам, що регулюють бюджетні відносини

У порушення статті 27 Бюджетного кодексу суб'єктом права законодавчої ініціативи не надано фінансово-економічного обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки) до законопроекту, прийняття якого призведе до зміни показників бюджету.

7. Пропозиції щодо розгляду законопроекту

Щодо податку на додану вартість

При зниженні ставки на 13 % на окремі товари, як це запропоновано законопроектом, у перехідний період збільшиться обсяг сум, заявлених до відшкодування податку на додану вартість, або зменшиться обсяг податкових зобов'язань до бюджету. Так, у перехідний період надходження до бюджету з податку на додану вартість будуть формуватися за ставкою 7 %, а відшкодування суми податку на додану вартість за попередні періоди до запровадження ставки 7 % буде здійснюватися за ставкою 20 %.

Тобто запровадження 7% ставки податку на додану вартість товари, що реалізуються кінцевому споживачеві, призведе до недонадходження податку на додану вартість до бюджету, однак автором законопроекту не надано відповідних фінансово-економічних розрахунків до законопроекту.

Слід зазначити, що діюча на сьогодні ставка податку на додану вартість у розмірі 20 %, передбачена Кодексом, відповідає середньоєвропейському рівню (15-27%) та є економічно обґрунтованою і найбільш оптимальною, а тому прийняттю рішення щодо зміни її розміру повинні передувати відповідні економічні обґрунтування та розрахунки.

Щодо акцизного податку

Законопроектом пропонується внести зміни до пункту 226.10 статті 226 Кодексу, зокрема: не маркувати тестові зразки алкогольних напоїв, які не призначені для продажу в роздріб і ввозяться на митну територію України суб'єктами господарювання в кількості не більше 3 штук кожного виробу;

відмінити маркування марками акцизного податку звичайних (неігристих) вин, сусла виноградного, зброджених напоїв, фактична міцність яких вища за 1,2 відсотка об'ємних одиниць етилового спирту, але не вища за 15 відсотків об'ємних одиниць етилового спирту, за умови що етиловий спирт, який міститься у готовому продукті, має повністю ферментне походження (далі – вина натуральні).

Слід зазначити, що пропозиція щодо відміни маркування призведе як до позитивних наслідків так і до певних ризиків. Позитивним є те, що відміна маркування таких вин зменшить регуляторний тиск на бізнес. Адже на даний час ставка акцизного податку на вина натуральні встановлена у розмірі 0,01 грн за 1 літр. Разом з тим, вартість марки акцизного податку, що підтверджує сплату цього податку, становить 0,19 грн за 1 штуку.

Водночас, ризиком реалізації цієї пропозиції є послаблення контролю за обігом алкогольних напоїв, оскільки марку акцизного податку може отримати лише суб'єкт, який має ліцензію на виробництво алкогольних напоїв, або імпортер, який має ліцензію на оптову торгівлю вказаними підакцизними товарами. Відміна маркування вин натуральних спричинить можливість появи на ринку вин, вироблених суб'єктами, які не мають зазначених ліцензій і не є платниками акцизного податку.

Також запропоноване законопроектом тимчасове, до 31.12.2021, встановлення нульової ставки акцизного податку на пиво із солоду (солодове) для виробників, які виробили менше 2 млн л на рік, призведе як до втрат бюджету від несплати акцизного податку виробниками, які здійснюють виробництво пива у незначних обсягах, так і до можливого подрібнення виробників, які випускають понад 2 млн л пива на рік.

Щодо плати за землю

Слід зазначити, що плата за землю, яка включає в себе земельний податок та орендну плату за земельні ділянки державної та комунальної власності, для більшості громад є одним із основних джерел надходжень до місцевих бюджетів, за рахунок якого фінансуються місцеві видатки. Тому встановлення податкових пільг, окрім того, що призводить до втрат місцевих бюджетів, також призводить до необхідності пошуку компенсаторів таких втрат і збалансування бюджетних надходжень, що негативно впливає на виконання державою своїх функцій, у тому числі і соціального захисту та соціального забезпечення населення.

При цьому запропоноване стимулювання суб'єктів господарювання санаторно-курортної та туристичної галузей, зокрема шляхом надання їм пільг з оподаткування створює дискримінаційні умови щодо інших галузей економіки та видів діяльності.

Водночас згідно зі статтею 10 Кодексу податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, та плата за землю належить до місцевих

податків і зборів і органи місцевого самоврядування самостійно встановлюють ставки місцевих податків і зборів в межах ставок, визначених Кодексом.

При цьому податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, належить до місцевих податків, який не є обов'язковим і органи місцевого самоврядування самостійно приймають рішення щодо доцільності запровадження такого податку на своїй території.

Отже, органи місцевого самоврядування, реалізуючи право, надане статтею 26 Закону України від 21.05.1997 № 280 «Про місцеве самоврядування в Україні», та виходячи зі статей 266, 284 Кодексу, з огляду на зовнішні і внутрішні фактори, що впливають на розвиток відповідних територій, мають можливість на підставі законодавчо наданого права, своїми рішеннями встановлювати ставки вищезазначених податків та зборів у діапазоні від «0» до максимально встановлених Кодексом розмірів та встановлювати пільги із їх сплати для окремих категорій платників.

Водночас окремими нормами Закону України від 13.05.2020 № 591-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо додаткової підтримки платників податків на період здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникнення і поширення коронавірусної хвороби (COVID-19)» органам місцевого самоврядування надано право у 2020 році без застосування регуляторних процедур приймати рішення про внесення змін до прийнятого рішення про встановлення місцевих податків та/або зборів щодо зменшення ставок плати за землю та/або податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, щодо об'єктів нежитлової нерухомості, які перебувають у власності фізичних або юридичних осіб.

З урахуванням викладеного, проект Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законів України щодо заходів стимулювання економіки України», внесений народними депутатами України Гетманцевим Д. О., Аллахвердієвою І. В., Ніколаєнком А. І. та іншими (реєстр. № 3848 від 15.07.2020), підтримується за умови врахування зауважень.

**Заступник Міністра
фінансів України**

Світлана ВОРОБЕЙ